

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.II.20.308/2023/7. szám

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Dula Béla ügyvéd ügyintézője mellett eljáró Dr. Dula Ügyvédi Iroda (cím) által képviselt 'felperes neve' (cím) felperesnek a Dr. Dobrossy István ügyvéd ügyintézője mellett eljáró Dobrossy és Társai Ügyvédi Iroda (cím) által képviselt 'I. rendű alperes neve' (cím) I. rendű, Dr. Fekete Zoltán (cím) II. rendű, 'III. rendű alperes neve' (cím) III. rendű és a Dr. Istvándi Zsuzsa ügyvéd (cím) által képviselt 'IV. rendű alperes neve' (cím) IV. rendű alperesek ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránti perében a Debreceni Törvényszék 10.P.20.908/2022/32. szám alatti ítélete ellen a felperes által 33. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán – tárgyaláson kívül – meghozta következő

í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, a fellebbezett részében helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az I., II. és III. rendű alpereseknek fejenként az általános forgalmi adót is tartalmazó 6350 (hatezer-háromszázötven) forint másodfokú perköltséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg a Magyar Állam javára 30 480 (harmincezer-négyszáznyolcvan) forint fellebbezési illetéket – az állami adó- és vámhatóság 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételei számlájára – legkésőbb ezen ítélet meghozatalának keltétől számított 60 (hatvan) napon belül. Az illeték megfizetése során a Debreceni Ítéltábla megnevezését, a bírósági ügyszámot, valamint a fizetésre kötelezett adóazonosító számát közleményként fel kell tüntetni.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

[1] A felperes 2020. november 5. napján elhunyt házastársa 'örökhagyó neve' (a továbbiakban: örökhagyó), akinek az előző házasságból származó gyermekei a II. és a III. rendű alperesek. Az örökhagyó a felperessel fennállt házastársi vagyonszövetség időszaka alatt szerezte meg az I. rendű alperes üzletrész tulajdonának 100%-át, melyből a II. rendű alperesnek ajándékozott 51%-ot. Az örökhagyó 2018. szeptember 28. napján végrendeletében az I. rendű alperesben fennálló üzletrész tulajdonának 40%-át a felperesnek, 20%-20%-át a II. és a III. rendű alpereseknek, míg 20%-át a perben nem álló 'örökhagyó lánya' leányának juttatta. A felperes az örökhagyó halálát követően az I. rendű alperes cégnyilvántartáson kívüli tulajdonosa.

[2] Az I-III. rendű alperesek eladóként, a IV. rendű alperes vevőként kötöttek 2022. február 16. napján adásvételi szerződést, mellyel egyéb ingatlanok mellett a 'város hrsz1' helyrajzi szám alatti ingatlan tulajdonjogát is átruházták. Az ingatlanon lévő felülpítményt a felperes tartja birtokban. Az adásvételi szerződés IV/I. pontjában a felülpítményre vonatkozóan a birtokba adás időpontját 2022. július 31. napjában határozták meg; ennek elmaradása esetére a II. és III. rendű alpereseket terhelő, napi 33 333 forint kötbért kötöttek ki, amely a hátralékos vételárból volt levonható. Az adásvételi szerződést az ingatlanügyi hatósághoz nem nyújtották be.

[3] A felperes módosított keresetében elsődlegesen annak megállapítását kérte, hogy az adásvételi szerződés a ny.-i 'hrs2', 'hrs3', 'hrs5' és 'hrs4' helyrajzi szám alatti

ingatlanok adásvételére vonatkozóan feltűnő értékaránytalanság miatt részlegesen érvénytelen, és kérte az érvénytelenség jogkövetkezményeként az értékaránytalanság kiküszöbölését és a szerződés érvényessé nyilvánítását. Másodlagosan a teljes szerződés érvénytelenségének megállapítását kérte feltűnő értékaránytalanság miatt és szintén kérte az érvénytelenség jogkövetkezményeként az értékaránytalanság kiküszöbölését és a szerződés érvényessé nyilvánítását. Harmadlagos keresetében az adásvételi szerződés IV/1. és II.1.b. pontjai érvénytelenségének megállapítását jóerkölcsbe ütközés, negyedlegesen uzsora miatt kérte, és kérte a részleges érvénytelenség jogkövetkezményeinek alkalmazása körében az érdeksérelem kiküszöböléseként a kötbér napi 3 500 forintra mérséklését.

[4] Az I-III. rendű alperesek kérték a módosított kereset elutasítását, perköltséget felszámítottak. Álláspontjuk szerint a felperesnek nincs keresetösségi joga, hiszen az adásvételi szerződés megkötésében nem vett részt, az rá nézve kötbérfizetési kötelezettséget nem tartalmaz. Vitatták, hogy az örökhagyóval való házastársi életközössége alatt házastársi közös vagyon címén tulajdonjogot szerzett volna az I. rendű alperes üzletrészén. Nem vitatták ugyanakkor az örökhagyó végrendeletét.

[5] A IV. rendű alperes alaki védekezés mellett érdemi ellenkérelmében szintén kérte a kereset elutasítását, perköltséget felszámított, mivel álláspontja szerint a felperes perbeli keresetösségi joggal nem rendelkezik.

[6] Az elsőfokú bíróság 30-I. számú jogerős végzésével a pert a felperes az elsődleges és másodlagos kereseti kérelme körében megszüntette.

[7] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította és kötelezte a felperest az I-III. rendű alperesek javára fejenként 317 500, a IV. rendű alperes javára 400 000 forint perköltség, az állam javára 653 342 forint kereseti illeték megfizetésére.

[8] A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:88. § (3) bekezdésére, valamint a Kúria 2/2010. (VI.28.) PK vélemény 10/b. pontjára utalva megállapította, hogy a felperesnek nincs keresetösségi joga. A Ptk. 6:97. § nem vonatkozhat a felperesre, hiszen nem szerződő fél. A szerződésben részt nem vevő, nem kötelezett fél nem hivatkozhat továbbá a szerződés jogerőkölcsbe ütközésére; akkor sem, ha a szerződésben részt vevő felek a piacinál esetlegesen magasabb összegű kötbért kötöttek ki. A felperes üzletrész tulajdonosként sem jogosult a társaság gazdasági döntéseinek megtámadására. Mindezen indokokkal a keresetet elutasította.

[9] A per tárgyának értékét a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban Pp.) 21. § a) pontja és (3) bekezdés a) pontja alapján állapította meg a kötbér kért csökkentésének egy éves összegében, azaz 10 889 045 forintban. A Pp. 83. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperest az alperesi oldalon a Pp. 81. § (1) bekezdése szerint felszámított perköltség megfizetésére, melyet a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 2. § (1) bekezdés a) pontja és 3. § (2) bekezdés a) és b) pontja alapján állapított meg azzal, hogy azt az I-III. rendű alperesek esetében a Rendelet 2. § (2) bekezdése alapján 250 000 forint + áfa, a IV. rendű alperes esetében 400 000 forint összegre mérsékelte.

[10] A felperes fellebbezésében kérte az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatásával az I-III. rendű alperesek javára fejenként megítélt elsőfokú perköltséget személyenként az általános forgalmi adót is tartalmazó 190 500 forintra leszállítani. Fellebbezése indokaként hivatkozott arra, hogy az I-III. rendű alperesek képviselőjében ugyanaz az ügyvédi iroda járt el; perbeli védekezésük megegyezett. Az alperesi jogi képviselő egy lényegében hat oldalas – de az alperesek nyilatkozatát három oldalban összefogó - érdemi ellenkérelmet és egy négy oldalas viszontválaszt szerkesztett. A IV. rendű alperes képviselője ugyanakkor magas szakmai színvonalú, 14 oldalas ellenkérelmet és 11. oldalas viszontválaszt nyújtott be. Az I-

III. rendű alperesek javára megállapított összesen 952 000 forint ügyvédi munkadíj nem áll arányban sem a jogi képviselő által végzett tevékenységgel, sem a IV. rendű alperes részére megállapított perköltséggel.

[11] Az I-III. rendű alperesek fellebbezési ellenkérelmükben kérték az elsőfokú ítélet helybenhagyását és a felperes másodfokú perköltségükben történő marasztalását. Érvelésük szerint a perköltség meghatározása során nem szolgálhat mérceként a benyújtott beadványok oldalszáma. Az elsőfokú bíróság az elvégzett ügyvédi tevékenységre figyelemmel a Rendelet 3. § (2) bekezdése alapján megállapítható ügyvédi munkadíjat már 41,66%-kal mérsékelte.

[12] A felperes a fellebbezési ellenkérelemre tett észrevételében fenntartotta, hogy a perköltség mérséklését személyenként 150 000 forint + áfa összegre kéri, a fellebbezett összeg ekként 381 000 forint. Kiemelte, hogy az azonos jogi pozícióban lévő alperesek képviseletével kapcsolatos tevékenység nem igényelt többletmunkát, a jogi képviselő tevékenysége nem volt kihatással az általa képviselt felek száma.

[13] Az ítéltábla a fellebbezést a Pp. 376. § (3) bekezdés b) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el, és azt megalapozatlannak találta.

[14] Az ítéltábla az érdemi döntésre is kiható, a másodfokú eljárásban nem orvosolható lényeges eljárási szabálysértést vagy olyan téves anyagi pervezetést, amely a per eldöntésére kihatna, nem észlelt, ezért az elsőfokú ítéletet a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között bírálta felül [Pp. 370. § (1) bekezdés], azaz csak azt vizsgálta, hogy az elsőfokú bíróság a perköltség összegét a jogszabályoknak megfelelően határozta-e meg.

[15] Az I-III. rendű alperesek ellenkérelmükben kérték a felperes perköltségben való marasztalását, megbízási szerződést nem csatoltak, ezért perköltségüket a Rendelet 3. § (2) bekezdése alapján kellett megállapítani. Ezen jogszabályhely ugyanakkor csak a megállapítható munkadíj alsó és felső határát szabja meg, e határok között a bíróság a körülmények mérlegelése alapján határozhatja meg az ügyvédi munkadíj összegét (BDT2022.4568.). A munkadíj mérséklésére ez esetben a Rendelet 3. § (6) bekezdése irányadó, melynek értelmében a mérséklés akkor indokolt, ha a megállapítható munkadíj nem áll arányban a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel. A mérséklés azonban soha nem kötelezettség, hanem minden esetben a bíróság egyedi mérlegelésén alapul (Kúria Pfv.21.845/2018/9., BDT2023.4651.).

[16] A Rendelet és a töretlen bírói gyakorlat szerint is az ügyvédi munkadíj meghatározásában kiemelkedő jelentősége van a pertárgy értékének, mivel a magas pertárgyérték magasabb ügyvédi felelősséggel jár, amelynek az ügyvédi munkadíjban is kifejezésre kell jutnia (BDT2019.3965.). A pert indító, jogi képviselővel eljáró felperesnek már a kereset benyújtásakor is számolnia kellett azzal, hogy pervesztessége esetén a pertárgy értékéhez igazodó, a jogszabályban meghatározott összegű perköltséget köteles megtéríteni (Fővárosi Ítéltábla Pf.20.676/2022/16.) valamennyi alperesnek, akik valamennyien jogi képviselőről kötelesek gondoskodni a Pp. 72. § (1) bekezdése alapján. A felperes fellebbezésében maga sem tette vitássá, hogy az I-III. rendű alpereseket az ügyvédi munkadíjból álló perköltség személyenként illeti meg. Az elsőfokú bíróság által meghatározott – és a felek által nem vitatott, ekként a perköltség számításának alapjául szolgáló – pertárgyértékhez igazodóan az I-III. rendű alpereseket a Rendelet 3. § (2) bekezdés b) pontja szerint 526 670 forint + áfa összegű munkadíj illette volna, amelyet az elsőfokú bíróság igen jelentősen mérsékel, amikor azt 250 000 forint + áfa összegben állapította meg, ennek további mérséklését az ítéltábla nem találta indokoltnak az elvégzett ügyvédi tevékenység alapján. Figyelembe vette ugyanakkor, hogy a felperes az alperesekkel közölt keresete szerint a per tárgyának értéke meghaladta a 150 000 000 forintot, az elsőfokú bíróság

csupán az alperesek érdemi ellenkérelmét követően rendelkezett az első- és másodlagos kereset vonatkozásában a per megszüntetéséről a Pp. 240. § (1) bekezdés a) pontja szerint.

[17] Kétségtelen, hogy az I-III. rendű alperesek a perben azonos jogi képviselővel jártak el, védekezésük ténybeli és jogi alapja is azonos volt, ezen körülményt azonban az elsőfokú bíróság a mérséklet összegű munkadíjban megfelelően értékelte. Az, hogy az egyébként külön jogi képviselő megbízására is jogosult alperesek azonos jogi képviselővel jártak el, nem jelenti, hogy a részükre megállapítható perköltséget az egy alperest illető perköltség összegére lehetne csökkenteni (megjegyzni az ítéltábla, hogy a felperes fellebbezésében meghatározott összeg a fenitek szerint még ezt sem éri el). Az ügyvédi munkadíj megállapítása során valóban figyelemmel kell lenni arra, ha az ügyvéd több fél képviselését látta el: ez az azonos védekezésre tekintettel a kifejtett tevékenységhez kapcsolódóan lehetőséget ad a munkadíj mérséklésére, azonban az természetesen magasabb, több személlyel szemben fennálló felelősséggel is jár, amelyet a munkadíj megállapítása körében szintén értékelni kell.

[18] Az I-III. rendű alperesek jogi képviselője részt vett továbbá három tárgyaláson, emellett valóban csak érdemi ellenkérelmet és viszontválaszt szerkesztett a perben, azonban azokban valamennyi olyan hivatkozást felsorolt, amellyel alappal védekezett a felperes keresetének teljesítése ellen. Nem értékelhető a terhére, hogy a felperes keresetét a védekezése alapján további eljárás, bizonyítás nélkül el lehetett bírálni. Az ügyvédi munkadíj megállapításánál figyelembe kell venni az előterjesztett beadványok, a megtartott tárgyalások számát, illetve időigényességét, azonban azt is értékelni kell, ha ezek amiatt igényelnek kevesebb időt, mert a felek beadványai tartalmazzak minden, az ügy eldöntése szempontjából lényeges hivatkozást, azokat egyszerre adják elő, nem nyújtanak be felesleges, ismétlést tartalmazó előkészítő iratokat (Debreceni Ítéltábla Pf.IV.20.228/2022/7.).

[19] A felperes hivatkozásával szemben a kifejtett ügyvédi tevékenység mértéke és minősége szempontjából nem a beadványok terjedelme irányadó; az egyes alperesek jogi képviselőinek tevékenysége nem hasonlítható össze az általuk szerkesztett beadványok oldalszáma alapján.

Mind az I-III. rendű, mind a IV. rendű alperes jogi képviselője érdemi ellenkérelmet és viszontválaszt szerkesztett csupán a perben, az elvégzett ügyvédi tevékenység közötti különbséget az elsőfokú bíróság értékelte a IV. rendű alperes részére megállapított magasabb munkadíjban.

[20] Az ítéltábla rámutat továbbá, hogy a jogi képviselő az eljárás során az ügyfél, vagy ügyfelek teljes körű perbeli és peren kívüli, az eljárással összefüggő képviselésére köteles. A munkadíj meghatározása során ezért nem kizárólag a perben tartott tárgyalások számára és a benyújtott előkészítő iratok terjedelmére kell figyelemmel lenni. A képviselő szerződészerű ellátásához időt kell fordítani egyfelől a tényállás felderítése érdekében a megbízó ügyféllel történő egyeztetésre (mely több képviselt esetén értelemszerűen hosszabb), a releváns adatok összegyűjtésére, másfelől azok összevetésére, értékelésére, és ezek alapján a szakmai álláspont kialakítására.

[21] Mindezeket mérlegelve az ítéltábla nem találta indokoltnak az elsőfokú bíróság által megállapított elsőfokú perköltség összegének további mérséklését; az elsőfokú bíróság ítéletét annak fellebbezett rendelkezése tekintetében a Pp. 383. § (2) bekezdése szerint helybenhagyta.

[22] A Pp. 83. § (1) bekezdése alapján a felperes viselni köteles saját, eredménytelen fellebbezésével felmerült költségeit, valamint köteles megtéríteni az I-III. rendű alperesek másodfokú eljárással felmerült költségét, melyet az ítéltábla személyenként

a Rendelet 3. § (2) bekezdés a) és (5) bekezdése szerint határozott meg a fellebbezéssel támadott értékhez igazodva.

[23] A felperest az elsőfokú bíróság 12. sorszám alatti végzésével teljes költségfeljegyzési jogban részesítette, az erre tekintettel le nem rótt fellebbezési illeték megfizetésére kötelezte az ítéltábla a Pp. 102. § (1) bekezdése alapján az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 78. § (4) bekezdése, valamint a polgári és közigazgatási bírósági eljárás során meg nem fizetett illeték és állam által előlegezett költség megfizetéséről szóló 30/2017. (XII.27.) IM rendelet 3. § (2) és (2a) bekezdése által meghatározott módon.

Debrecen, 2023. október 17.

Dr. Pribula László s.k. a tanács elnöke, Dr. Gárdosi Judit s.k. előadó bíró, Dr. Répássy Árpád s.k. bíró